

Εξέγερση στη Χιλή: μια ολόκληρη χώρα ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό

αναδημοσίευση από το συντροφικό Beyond Europe

στο ρεπορτάζ και τις φωτογραφίες ο Paul Frei, στη (βιαστική) μετάφραση ο Στέφανος Μπατσής

Μια φωτιά έχει ξεσπάσει στη Νότια Αμερική. Κι ενώ στη Βραζιλία και τη Βολιβία τα τροπικά δάση καίγονται κυριολεκτικά, στην Αργεντινή έχουμε εδώ και εβδομάδες πορείες και διαμαρτυρίες ενάντια στις νεοφιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις του συντηρητικού προέδρου Μάκρι. Στο Περού ο πρόεδρος διαλύει το Κοινοβούλιο και στο Εκουαδόρ η κυβέρνηση αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη χώρα έπειτα από τις μαζικές διαδηλώσεις και τη γενική απεργία.

Μέσα σ' αυτό το χάος, η Χιλή παρουσιάζεται ως μια ήρεμη και σταθερή χώρα, και γι' αυτό ο δεξιός πρόεδρος και δισεκατομμυριούχος Πινέιρα ακόμη κομπάζει στις αρχές του Οκτώβρη: η Χιλή είναι «μια όαση στη μέση μιας ανήσυχης Λατινικής Αμερικής». Λιγότερο από δύο εβδομάδες αργότερα κι η αφήγηση αυτή έχει εκραγεί. Τώρα, ο Πινέιρα μιλάει για «έναν πόλεμο απέναντι σε έναν ισχυρό εχθρό».

Από την 19η Οκτωβρίου, μια πανεθνική εξέγερση έχει εξαπλωθεί στη Χιλή. Η ισορροπία ύστερα από μόλις λίγο περισσότερο από μία εβδομάδα είναι η εξής: 20 θάνατοι, χιλιάδες τραυματίες, από τους οποίους σχεδόν 500 με τραύματα από πυροβολισμούς, 6000 συλλήψεις, 18 καταγγελίες ενάντια στην αστυνομία για βιασμούς, περισσότεροι από 20 εξαφανισμένοι άνθρωποι.

Τι συνέβη όμως κι η κατάσταση κλιμακώθηκε σε τέτοια έκταση; Βρίσκομαι στο δρόμο για το Σαντιάγκο της Χιλής ώστε να σχηματίσω επιτόπου μια ιδέα της πραγματικότητας.

Η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι

«Η Χιλή είναι ένας κοιμώμενος γίγαντας», μου λέει ο ταξιτζής στη διαδρομή προς το κατάλυμά μου στο Barrio Brasil, λίγα μόνο τετράγωνα μακριά από το Palacio de la Moneda, την έδρα της κυβέρνησης.

«Η αύξηση των κομίστρων υπερχείλισε το ποτήρι», λέει. Μετά τη σταδιακή αύξηση των τιμών των εισιτηρίων, μαθητές και φοιτητές κάλεσαν σε μια συλλογική εισιτηριοδιαφυγή. Οι ίδιοι δεν θίγονται από την αύξηση αυτή, αλλά έδειξαν αλληλεγγύη.

Όταν οι μπάτσοι αντέδρασαν ιδιαίτερα δυναμικά, έγινε επίθεση στο μετρό και ολόκληροι συρμοί παραδόθηκαν στη φωτιά, ενώ σουπερμάρκετ λεηλατήθηκαν και κήκαν. Στη φτωχή πόλη του Βαλπαράϊσο, αναγκάστηκαν να εκκενώσουν το κοινοβούλιο όταν οι διαδηλωτές κατάφεραν να ξεπεράσουν τους φραγμούς. Από άκρη σε άκρη της χώρας, η αστυνομία έχασε τον έλεγχο και ο πρόεδρος κήρυξε κατάσταση έκτακτης ανάγκης κι έστειλε το στρατό στους δρόμους.

Μετά τη νεοφιλελεύθερη ανοικοδόμηση της χώρας από τον δικτάτορα Αουγκούστο Πινοσέτ (1973-1990), τα περιουσιακά στοιχεία του κράτους ιδιωτικοποιήθηκαν και τα κρατικά επιδόματα μειώθηκαν δραματικά. Μέχρι και σήμερα, το ηλεκτρικό, το νερό, η υγεία, η εκπαίδευση και το συνταξιοδοτικό σύστημα είναι ιδιωτικοποιημένα. Έτσι, η διαμαρτυρία γρήγορα εξελίχθηκε σε μια εξέγερση που κατηγορεί τους καθημερινούς και συστηματικούς περιορισμούς του καπιταλισμού.

Μια καμμένη τράπεζα

Chile despertó

Μία μόλις ημέρα μετά την τεράστια διαδήλωση, οι δρόμοι στο κέντρο του Σαντιάγο είναι ανατριχιαστικά άδειοι. Η περιοχή γύρω από το Palacio de la Moneda είναι κλειστή. Αστυνομικοί με την πλήρη, πράσινη ενδυμασία στέκονται σε κάθε γωνία και τα μαγαζιά έχουν οχυρώσει τις εισόδους και τα παράθυρά τους.

Με περισσότερους από 1.2 εκατομμύρια συμμετέχοντες στην πρωτεύουσα, η διαδήλωση ήταν η μεγαλύτερη από το τέλος της δικτατορίας, σχεδόν 30 χρόνια πριν. Η διαδήλωση αυτή, όπως και οι προηγούμενες, συγκεντρώνονται στην Plaza Baquenedo. Η πλατεία λειτουργεί ως κυκλικός κόμβος από τον οποίο η 8 λωρίδων, κύρια λεωφόρος Avenida Libertador Bernardo O' Higgins ξεκινά για να καταλήξει στο κτήριο της κυβέρνησης. Κατά μήκος του δρόμου αλλά και στους παράδρομους, μπορεί να δει κανείς

αναρίθμητα γκράφιτι και ταγκιές.

Σε αυτή την περιοχή είναι που συγκεντρώθηκαν τις τελευταίες μέρες οι συγκρούσεις με τους μπάτσους, κι ένας διαδηλωτής μου περιγράφει την κατάσταση. «Η Χιλή ξύπνησε (Chile despertó)», λέει. Το σύνθημα αυτό το ακούει κανείς ξανά και ξανά στις πορείες και το διαβάζει στα μπάνερ.

Στα περίπου δύο χιλιόμετρα που χωρίζουν το Palacio de la Moneda και την Plaza Baquenedo, υπάρχουν τρεις σταθμοί του μετρό, οι οποίοι καταστράφηκαν όλοι και είναι ακόμη κλειστοί. Πέντε κτήρια τα οποία βρίσκονται στη διαδρομή αυτή κάηκαν συθέμελα κι όσα απέμειναν, κυρίως κρατικά κτήρια και μαγαζιά κατά μήκος του δρόμου, είναι κλειστά και οχυρωμένα. Ένα μεγάλο γκράφιτι στολίζει το πολιτιστικό κέντρο Centre Gabriela Mistral: «Κανένας διάλογος όσο ο στρατός βρίσκεται στους δρόμους», έχει γραφτεί στην αυτοσχέδια ξύλινη προστασία του κτηρίου. Οι εικόνες των τανκς στους δρόμους γέννησαν σε πολλούς Χιλιανούς συνειρμούς με τη στρατιωτική δικτατορία και πυροδότησαν μίσος για το κράτος.

Σύμφωνα με μία έρευνα του ινστιτούτου CADEM, το 78% του πληθυσμού είναι ενάντια στις πολιτικές του δεξιού προέδρου και της συμμαχίας του, που απαρτίζεται από δεξιά και φασιστικά κόμματα όπως το Independent Democratic Union (UDI). Μετά τις μαζικές διαμαρτυρίες και τις μεγάλες διαδηλώσεις, ο πρόεδρος Πινέιρα απολογήθηκε και εισήγαγε μια σειρά μεταρρυθμίσεων με σκοπό την επιστροφή στην κανονικότητα, όπως είναι η μείωση των εβδομαδιαίων ορών εργασίας σε 40, η αύξηση του κατώτατου μισθού και των συντάξεων κατά 20%. Με αυτά τα βήματα επιχείρησε να αποκαταστήσει τους φυσιολογικούς ρυθμούς, διότι τη Δευτέρα υποτίθεται πως ένας απεσταλμένος των Ηνωμένων Εθνών θα ερχόταν για να παρατηρήσει την κατάσταση από την άποψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αν και αυτή η επίσκεψη αναβλήθηκε για άγνωστους λόγους.

Pacos Cuñiaos – Asesinos

Αλλά αυτές τις μέρες στη Χιλή, κανονικότητα είναι η εξέγερση. Ενώ μια φιλειρηνική, αυθόρμητη πορεία περίπου 2000 ανθρώπων βρίσκεται στο δρόμο για την έδρα της κυβέρνησης, τα οδοφράγματα φλέγονται ξανά στην Plaza Baquedano κι οι μπάτσοι δέχονται επίθεση.

Μια μέρα μετά τη μεγάλη διαδήλωση, αρκετές χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώθηκαν ξανά στην πλατεία για να διαμαρτυρηθούν εκ νέου. Εδώ κανείς δεν θέλει να επιστρέψει στην κανονικότητα. Σ' ένα από τα πανό της διαδήλωσης γράφει πως «ο μεγαλύτερος μου φόβος είναι ότι όλα θα συνεχιστούν σαν να μη συνέβη τίποτα». Λίγα μέτρα πιο πέρα, η κύρια είσοδος του σταθμού του μετρό του Baquedano είναι καλυμμένη με πέτρες και μερικές βόμβες μολότοφ. Οι μπάτσοι είναι πίσω από την πύλη που μπλοκάρει την είσοδο στο μετρό και προσπαθούν να κρατήσουν την είσοδο. Δίπλα στην είσοδο, ένα ακόμη γκραφίτι κατηγορεί του μπάτσους πως «εδώ βασανίζουν».

Η είσοδος του σταθμού Baquenedo στο Σαντιάγκο

Πολλές από τις κατηγορίες βαρύνουν τους μπάτσους και τον στρατό. Δεν είναι μόνο ότι οι μπάτσοι και ο στρατός πυροβόλησαν τους διαδηλωτές, τραυματίζοντας εκατοντάδες ανθρώπους, ορισμένους από αυτούς σοβαρά. Αλλά, ακόμη, σύμφωνα με επίσημα νούμερα, 5 διαδηλωτές έχουν ήδη πυροβοληθεί, ποδοπατηθεί ή χτυπηθεί μέχρι θανάτου και τουλάχιστον 20 άνθρωποι έχουν εξαφανιστεί.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Instituto Nacional de Derecho Humanos (INDH – Εθνικό Ινστιτούτο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα), έχουν υποβληθεί ήδη 94 καταγγελίες για βασανισμό και 18 για σεξουαλική κακοποίηση (συμπεριλαμβανομένων βιασμών).

Ακόμη, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κυκλοφόρησε η αυτοψία κάποιων καμένων σωμάτων, τα οποία βρέθηκαν μέσα σε ένα σουπερμάρκετ. Σύμφωνα με την έκθεση, τα πτώματα έφεραν

τραύματα από πυροβολισμούς στο στήθος, υποδηλώνοντας τη δολοφονία τους και τη συγκάλυψη από την αστυνομία ή το στρατό. Το εάν αυτό είναι αλήθεια θα διασαφηνιστεί οριστικά -εάν φυσικά γίνει αυτό- τις ερχόμενες εβδομάδες.

Οι περισσότεροι διαδηλωτές αλλά και οι ταξιτζήδες, οι δημοσιογράφοι και οι πωλητές των καταστημάτων, πιστεύουν ότι οι μπάτσοι ή άλλοι που παρεισφρέουν στις διαδηλώσεις ευθύνονται πολλές φορές για εμπρησμούς ήδη ληστεμένων σουπερμάρκετ. Ακόμη κι ένας πυροσβέστης από το Σαντιάγκο θεωρεί ότι αυτό είναι πιθανό. «Στην περίπτωση μιας επίθεσης εμπρησμού, η ασφαλιστική εταιρεία οφείλει να πληρώσει για τη ζημιά. Κι άλλωστε γιατί να ληστέψεις ένα ήδη κλεμμένο σουπερμάρκετ;» (Ωστόσο, ο ίδιος απορρίπτει τη λεηλασία, όχι επειδή δεν είναι δίκαια, αλλά γιατί κηλιδώνει τη δημόσια εικόνα των διαδηλωτών).

Η διάθεση στην Plaza Baquenado παραμένει απaráλλαχτη. Στην πλατεία η πορεία τραγουδά, ενώ μικροπωλητές πουλάνε ποτά και φαγητό. Πλαστικές σφαίρες και δακρυγόνα εκτοξεύονται ξανά και ξανά, για να αποκρούσουν τις επιθέσεις στο σταθμό.

Ύστερα από λίγες ώρες, ακόμη περισσότερες αστυνομικές δυνάμεις καταφθάνουν για να καθαρίσουν την πλατεία. Όπως προσεγγίζουν την πλατεία από έναν από τους δρόμους, καλωσορίζονται από έναν χαιρετισμό πετρών και τα συνθήματα «Pacos Culiaos» (γαμημένοι μπάτσοι) και «Asesino, Asesino» (δολοφόνε).

Είτε φοράνε αντιασφυξιογόνες μάσκες και κρατάνε σφεντόνες είτε καταγράφουν τις σκηνές με ένα κινητό στο χέρι, όλοι θέλουν να δείξουν την απέχθειά τους για τους μπάτσους. Μετά τη μαζική καταστολή και τη βία, η αποστροφή του λαού για τους Pacos (τους μπάτσους) έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις. Ακόμη κι ένας οδηγός ενός αστικού λεωφορείου, ο οποίος οδηγεί σε μια εναλλακτική διαδρομή δυο παράλληλους δρόμους παραπέρα, δίνει χωρίς δισταγμό τον πυροσβεστήρα μέσα από το ανοιχτό παράθυρο, όταν δύο μασκοφορεμένοι διαδηλωτές του τον ζητάνε. Όταν οι μπάτσοι, τελικά, καταφέρνουν και καθαρίζουν την πλατεία, οι

συγκρούσεις μεταφέρονται στους παράδρομους γύρω της. Εν τέλει, οι οδομαχίες παύουν εντελώς μετά από μιάμιση περίπου ώρα και αρκετά μπρος-πίσω.

Η κατάσταση στο Βαλπαράϊσο

Το επόμενο πρωί θα πρέπει να μεταβούμε στο Βαλπαράϊσο για τρεις μέρες ώστε να σχηματίσουμε μια εντύπωση και για την πραγματικότητα μακριά από την πρωτεύουσα.

Το λιμάνι αυτό βρίσκεται 120 χιλιόμετρα δυτικά του Σαντιάγκο και θεωρείται σαν μία αριστερή και εναλλακτική πόλη. Σε αντίθεση με το Σαντιάγκο, η ατμόσφαιρα στο Βαλπαράϊσο είναι πιο έντονη. Ο σταθμός των λεωφορείων φρουρείται από στρατιώτες με αυτόματα όπλα, ενώ ακόμη περισσότερες δυνάμεις έχουν σταθμεύσει στο κέντρο της πόλης. Το τμήμα της δίωξης φρουρεί το σταθμό του με βαριά εξάρτηση και στρατιωτικά ελικόπτερα πετούν πάνω από την πόλη. Ένα μεγάλο ποσοστό των κατοίκων περπατά μέσα από τους γεμάτους αέρα δρόμους της πόλης, η οποία είναι χτισμένη πάνω σε διαφόρους λόφους, φορώντας αντιασφυξιογόνες μάσκες, γιατί η ενοχλητική μυρωδιά των δακρυγόνων πλανάται στον αέρα.

Ακριβώς όπως και στην περίπτωση του Σαντιάγκο, και στο λιμάνι οι διαδηλώσεις πραγματοποιούνται ήδη για πάνω από μία εβδομάδα. Κάθε ένας από τους τέσσερις κύριους δρόμους στο κέντρο της πόλης είναι καλυμμένος με γκράφιτι και κατεστραμμένα μαγαζιά σε μια έκταση περίπου τριών χιλιομέτρων. Στην πιο κεντρική περιοχή της πόλης, υπάρχουν περίπου 20 εντελώς καμένα κτήρια. Κυρίως αλυσίδες σουπερμάρκετ και φαρμακεία. Τα μικρότερα μαγαζιά γλύτωσαν τη λεηλασία, αλλά είναι ακόμη οχυρωμένα πίσω από τα κατεβασμένα ρολά τους ενώ ζητούν με σημειώματα που αφήνουν να μην λεηλατηθούν, γιατί σε μια τέτοια περίπτωση δεν θα τους μείνει τίποτα.

Στο Βαλπαράϊσο, όπως και σε ολόκληρη τη Χιλή, το πρωινό ξεκινά με Asambleas, συνελεύσεις γειτονιάς σε δημόσιους χώρους, για να συζητηθεί η κατάσταση και να διατυπωθούν αιτήματα στην

κυβέρνηση τα οποία θα πηγαίνουν πέρα από τις κοινωνικές μεταρρυθμίσεις: απαιτούν την παραίτηση του Πινέιρα και τίποτα λιγότερα από ένα καινούριο σύνταγμα για τη χώρα. Άλλωστε, το σημερινό σύνταγμα έρχεται από την περίοδο της στρατιωτικής δικτατορίας και επιβάλλει μια νεοφιλελεύθερη νομοθετική ατζέντα.

Μπροστά από το Κοινοβούλιο, στο Βαλπαράϊσο

Ακόμη κι αν στις διαδηλώσεις συμμετέχουν ελάχιστες ή και καθόλου οργανωμένες αριστερές ή κομμουνιστικές ομάδες, η ταξική πάλη είναι πανταχού παρούσα στις διαμαρτυρίες, στα

αιτήματα και στα συνθήματα. Στην Plaza Sotomayor, μιας από τις μεγάλες πλατείες του Βαλπαράϊσο, ένας νεαρός διαδηλωτής κρατά στον αέρα ένα πλακάτ.

Το πλακάτ της εξέχει μεταξύ μπαλονιών και σημαιών. «Εάν δεν υπάρχει ψωμί για τους φτωχούς, δεν υπάρχει ειρήνη για τους πλούσιους».

Οι οπαδοί της τοπικής ποδοσφαιρικής ομάδας, μεταξύ άλλων, οι οποίοι οδηγούν τη διαδήλωση έκαναν και το σημερινό κάλεσμα. Ακολουθούμενοι από δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτών όλων των ηλικιών κι ένα μπλοκ περίπου 100 μοτοσυκλετιστών, η πορεία κατευθύνεται στο κοινοβούλιο. Στο δρόμο, άνθρωποι χειροκροτούν και όλο και περισσότεροι με κατσαρόλες και καπάκια ενώνονται με την πορεία. «Cacerolzas» –μια διαδεδομένη μορφή διαμαρτυρίας στη Νότια Αμερική, στην οποία οι άνθρωποι χτυπάνε κατσαρόλες στους δρόμους ή έξω από τα παράθυρά τους, για να δείξουν τη διαμαρτυρία τους.

Συνοδευμένη από τρομπέτες και κρουστά, η διαδήλωση τραγουδά το γνωστό τραγούδι της αντίστασης «El pueblo Unido jamás será vencido» (Λαός ενωμένος, ποτέ νικημένος). Το τραγούδι έχει εξελιχθεί σε κάτι σαν ύμνο των διαμαρτυριών.

Η αστυνομία, από τη μεριά της, έχει τοποθετήσει τα μπλόκα λίγους δρόμους μπροστά από το Εθνικό Κοινοβούλιο, το οποίο έχει την έδρα του στο Βαλπαράϊσο. Συγκριτικά με τη Γερμανία, οι μπάτσοι είναι γελοία λίγοι στο Βαλπαράϊσο και το Σαντιάγκο. Οι περίπου 10.000 διαδηλωτές στο Βαλπαράϊσο βρίσκουν την αντίσταση από το πολύ δύο ντουζίνες ματατζήδων με πλήρη εξάρτηση, συμπεριλαμβανομένων θωρακισμένων οχημάτων και ενός guanaco. Οι διαδηλωτές περιγράφουν τις αύρες νερού σαν guanaco, καθώς φτύνουν νερό όπως αυτό το ζώο.

Κατά προσέγγιση 50 μέτρα πριν από τα μπλόκα, οι μπάτσοι ξεκινούν να εκτοξεύουν δακρυγόνα στην κορυφή της πορείας. Σε απάντηση στα ενοχλητικά αέρια, έρχεται ένα μαζικό λουτρό από πέτρες και σπανιότερα από βόμβες μολότοφ. Η ατμόσφαιρα στη

διαδήλωση είναι άγρια και συγκρουσιακή. Ζητωκραυγές ακούγονται για τις μολότοφ και τα ντραμς με τις τρομπέτες δίνουν μόνιμα το ρυθμό για τα συνθήματα, ενώ το πλήθος ενθαρρύνει τις μπροστινές γραμμές.

Φλεγόμενο οδόφραγμα στους λόφους

Ενώ οι συγκρούσεις συνεχίζονται στους κύριους δρόμους, φλεγόμενα οδοφράγματα ξεπηδούν στους παράδρομους, για να εμποδίσουν τους μπάτσους να μπουκώσουν από το πλάι. Το κράσπεδο είναι εντελώς σπασμένο, υλικά μαζεύονται ενάντια στους μπάτσους, γκραφίτι και συνθήματα ενάντια στους μπάτσους και την κυβέρνηση ζωγραφίζονται στους τοίχους. Ξανά και ξανά, οι μπροστινές σειρές ωθούνται να ξεπεράσουν το εμπόδιο των μπάτσων.

Όμως, οι μπάτσοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν πλαστικές σφαίρες για να αναγκάσουν την οπισθοχώρηση της κορυφής της πορείας. Οι εκτοξευτές με τους οποίους ρίχνονται, περιέχουν περίπου 20-25 σκληρές, πλαστικές σφαίρες διαμέτρου 0.8 εκατοστών. Σύμφωνα με διασώστες από το εσωτερικό της διαδήλωσης, οι σφαίρες διαθέτουν, επίσης, έναν μεταλλικό πυρήνα. Όταν χρησιμοποιούνται πλαστικές σφαίρες, αυτές διαπερνούν το δέρμα και σφηνώνουν στο σώμα, οπότε συμβαίνουν συνέχεια τραυματισμοί. Σύμφωνα με το INDH, περισσότεροι από 100 άνθρωποι έχουν χάσει ήδη την όρασή τους εξαιτίας πλαστικών σφαιρών.

Για να υποστηρίξουν τις μπροστινές γραμμές της διαδήλωσης, οι μοτοσυκλέτες προχωράνε μπροστά. Συνοδευμένη από έναν παράξενο θόρυβο, όλη η πορεία προχωρά μπροστά και προσπαθεί να σπρώξει τους μπάτσους προς τα πίσω. Αυτοί, ωστόσο, καταφέρνουν τελικά να διαλύσουν το πλήθος με τις πλαστικές σφαίρες και μια ακατάσχετη χρήση δακρυγόνων, τα οποία εκτοξεύονται μακριά, μέσα στο κέντρο της διαδήλωσης.

Συνήθως τα δακρυγόνα εξουδετερώνονται γρήγορα ή εκτοξεύονται πίσω στους μπάτσους χάρις σε μία οδηγία που διαδόθηκε μέσω του Instagram. Όμως, στην περίπτωση μιας μαζικής επίθεσης, τα δακρυγόνα δεν σβήνουν αρκετά γρήγορα κι ο δυνατός άνεμος από την ακτή μοιράζει παντού τα αέρια.

Όταν οι μπάτσοι κατορθώνουν να σπρώξουν λίγο προς τα πίσω την πορεία, προχωρούν με την αύρα νερού για να καθαρίσουν το μέσο

του δρόμου και τότε κινούνται με ταχύτητα μέσα στο δρόμο με το Zorillo (στα ισπανικά ο ασβός), ένα θωρακισμένο και οπλισμένο αυτοκίνητο το οποίο εκτοξεύει αέρια από την αριστερή και τη δεξιά πλευρά του αναγκάζοντας το πλήθος να διαφύγει στις άκρες του δρόμου, κατορθώνοντας έτσι να διαλύσουν τη διαδήλωση.

Μετά τη διάλυση της πορείας, οι συγκρούσεις με την αστυνομία μεταφέρονται σε διάφορες γωνίες του κέντρου της πόλης και φλεγόμενα οδοφράγματα υψώνονται στα στραυροδρόμια γύρω από το πάρκο. Οι αναταραχές και το παιχνίδι γάτας και ποντικιού μεταξύ διαδηλωτών και μπάτσων σέρνεται για ώρες. Σχεδόν από το μεσημέρι μέχρι το βάθος της νύχτας.

Τα φλεγόμενα οδοφράγματα μερικές φορές κρατάνε για ώρες. Οι διαδηλωτές εκτρέπουν τα αυτοκίνητα και καμιά φορά συμβαίνει ένα αμάξι να σταματά, να βάζει τη μουσική να παίζει δυνατά από τα ηχεία και το πλήθος να γιορτάζει. Στην άκρη των οδοφραγμάτων, καταστήματα, όπως φαρμακεία, λεηλατούνται ξανά και ξανά.

Ειδικά στη Χιλή, ακριβά αντικείμενα όπως το χαρτί υγείας, τα μαντηλάκια ή το ιατρικό υλικό απαλλοτριώνονται και διανέμονται. Στους υπολογιστές και τα ψυγεία βάζουν φωτιά και τα κάνουν οδοφράγματα, ώσπου οι μπάτσοι να μετακινηθούν και σβήσουν και τα τελευταία οδοφράγματα στο κέντρο της πόλης.

Vaɪparaíso Resiste

Το επόμενο πρωί, η καθημερινή ζωή συνεχίζει ως συνήθως. Οι άνθρωποι μοιάζουν συνηθισμένοι στην εξέγερση και συναντιούνται στις Asambleas (τις συνελεύσεις). Η πυροσβεστική σβήνει τις τελευταίες φωτιές στο φαρμακείο, το οποίο λεηλατήθηκε χθες και καιγόταν όλο το βράδυ.

Στα λίγα μαγαζιά που είναι ανοιχτά, μπορεί κανείς να μπει από μικρές εισόδους.

Ενώ ορισμένοι συγκολλούν με μεταλλικές επιφάνειες τα μαγαζιά τους, μικρές ομάδες μασκοφορεμένων κατεβαίνουν τους λόγους και οδεύουν προς τη διαδήλωση. Μέχρι το σημερινό σημείο, οι άνθρωποι φαίνεται να έχουν συνηθίσει τους μασκοφορεμένους διαδηλωτές. Κανείς δεν ενοχλείται, εάν διαδηλωτές με αντιασφυξιογόνες μάσκες και σφεντόνες κατευθύνονται προς την πορεία. Καμιά φορά χειροκροτούνται κιόλας.

«Έχουμε λύσσα», μου εξηγεί μια φίλη την οποία επισκέφτηκα στο

μαγαζί της. Όλη τη βδομάδα χτυπάει μόνο αντιμπατσικά τατουάζ. Οι ώρες λειτουργίας του μαγαζιού είναι μόνο μέχρι το μεσημέρι, ώστε να μπορεί μαζί με τους υπόλοιπους ανθρώπους να πηγαίνει στη διαδήλωση. Τα γεγονότα της περασμένης εβδομάδας, έχουν ανησυχήσει το λαό τόσο πολύ ώστε να είναι όλοι λυσσασμένοι και να μην σταματάνε να συγκρούονται μέχρι να ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους. Ακούγεται αποφασισμένη αλλά και εξαντλημένη. Δώδεκα μέρες διαδηλώσεων έχουν στραγγίσει τη δύναμή της. Στο μεταξύ, κατευθύνομαι προς τη διαδήλωση με έναν από τους φίλους της. Έχει μια πληγή στο ζυγωματικό. Μια πλαστική σφαίρα τον χτύπησε. Αλλά το να σταματήσει γι' αυτό το λόγο βρίσκεται εκτός συζήτησης.

Η διαδήλωση έχει πιο πολύ τη μορφή μιας σύγκρουσης παρά μιας διαδήλωσης. Δεν είναι μια μακρά πορεία, περισσότερο μοιάζει με μια συγκέντρωση με λίγους χιλιάδες ανθρώπους μπροστά στο αστυνομικό μπλόκο, οι οποίοι επιτίθενται στους μπάτσους. Εν γένει, η σημερινή είναι μικρότερη από τη χθεσινή διαδήλωση, αλλά είναι πιο επιθετική και περισσότερες μολότοφ εκτοξεύονται στους μπάτσους. Μεταξύ άλλων και σ' ένα οπλισμένο όχημα, το οποίο ήταν έτοιμο να διαλύσει το πλήθος. Όταν, όμως, χτυπήθηκε από μια μολότοφ, κάνει μεταβολή, συνοδευμένο από ζητωκραυγές και συνθήματα όπως «el pueblo Unido jamás será vencido».

Συνολικά οι συγκρούσεις είναι καλύτερα προετοιμασμένες σήμερα. Ξύλινες πλάκες έχουν ξηλωθεί κι ανυψωθεί για να σχηματίσουν ένα προστατευτικό τείχος απέναντι στις πλαστικές σφαίρες. Επιπρόσθετα, η αστυνομία διατηρείται σε εγρήγορση καθώς πραγματοποιούνται συνεχείς επιθέσεις στον σταθμό της. Οι επιθέσεις δεν είναι πραγματικά συντονισμένες. Εμπλέκεται ο καθένας που απλώς έχει τη διάθεση να το κάνει. Ένα μεγάλο μέρος της πορείας έχει καλυμμένα πρόσωπα. Για να προστατεύσεις τον εαυτό σου από τα δακρυγόνα; Για να επιτεθείς στην αστυνομία ή επειδή έχει γίνει μέρος του στυλ της διαδήλωσης στη Χιλή; Δεν ξέρουμε.

Πρέπει να φτάσουν οι απογευματινές ώρες, για να καταφέρουν οι μπάτσοι να φοβίσουν τις μάζες, χρησιμοποιώντας μονάδες

μοτοσυκλετιστών. Περίπου 10 αστυνομικοί οδηγούν προς το πλήθος για να τους στρέψουν αλλού και να διαλύσουν τα οδοφράγματα.

Μόνο στους λόφους τα οδοφράγματα φλέγονται ακόμη. Οι γείτονες τα έστησαν και σχεδόν 100 άνθρωποι φρουρούν το τετράγωνο σε διάφορα σημεία. «Η αστυνομία δεν μας προστατεύει, εμείς πρέπει να προστατευτούμε απ' τη», έτσι δικαιολογεί ένας κάτοικος της περιοχής τα οδοφράγματα. Το INDH επιβεβαιώνει τις υποθέσεις. Υπάρχουν, επίσης, βίντεο στο διαδίκτυο τα οποία δείχνουν μπάτσους να εισβάλουν σε σπίτια, ακόμη και πετάνε μολότοφ σε σπίτια. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίος οργανώνονται στις γειτονιές· οι μπάτσοι δεν είναι για να τους εμπιστευέσαι. Είναι σκεπτικοί και απέναντί μου και προτιμούν να ρωτήσουν διπλά ποιος είμαι και γιατί βρίσκομαι εδώ.

Οι φρουροί της γειτονιάς είναι συνδεδεμένοι άριστα με τις άλλες γειτονιές και γνωρίζουν πότε έρχονται οι μπάτσοι. Όταν τα οδοφράγματα στους άλλους δρόμους καθαρίζονται, ένας άνθρωπος ουρλιάζει «είμαστε οι τελευταίοι». Γίνονται προετοιμασίες για την άφιξη των δυνάμεων καταστολής. Μπουκάλια, πέτρες και βόμβες μολότοφ είναι έτοιμες για την υπεράσπισή τους. Βρίσκονται εκεί κάθε νύχτα από την προηγούμενη εβδομάδα. Κατά τη διάρκεια της νυχτερινής απαγόρευσης, έπρεπε να φεύγουν μέχρι να φτάσει ο στρατός. Οι μπάτσοι δεν ήρθαν σήμερα, οπότε μένει αρκετός χρόνος για τους γκραφιτάδες λίγα μέτρα παρακάτω ώστε να ολοκληρώσουν τον πίνακά τους. Το «Resiste» διακοσμεί την πρόσοψη του τοίχου ενός σπιτιού. Ο ιδιοκτήτης του αράζει λίγο παραπέρα.

Οι διαμαρτυρίες συνεχίζονται

Πίσω στο Σαντιάγκο. Την Τρίτη η κινητοποίηση ήταν ξανά μεγαλύτερη. Πολλές δεκάδες χιλιάδων ανθρώπων συγκεντρώθηκαν και πάλι στην Plaza Baquedano. Η ατμόσφαιρα ήταν κεφάτη. Στην πλατεία τα δύο βασικά αιτήματα εμφανίζονται στα πανό: ένα νέο σύνταγμα και η παραίτηση του Πινέιρα.

Σε διάφορους δρόμους πραγματοποιούνται συγκρούσεις για ώρες όπως και στο Βαλπαράϊσο. Όμως, η μάζα των διαδηλωτών είναι πολύ μεγαλύτερη και καλύτερα οργανωμένη, οπότε οι αστυνομικές μονάδες δέχονται επιθέσεις σε αρκετά μέτωπα. Οι οροφές των σταθμών των λεωφορείων έχουν σπαστεί και χρησιμοποιούνται ως ασπίδες στις μπροστινές γραμμές, για να περιορίσουν την επίδραση των πλαστικών σφαιρών. Για ώρες, οι συγκρούσεις πηγαίνουν μπρος-πίσω σε μια απόσταση 100 μέτρων.

Ο διαθέσιμος χρόνος αξιοποιείται για να επανασχεδιαστεί ο

πρόσφατα καθαρισμένος υπόγειος σταθμός του μετρό και κάποιοι διαδηλωτές προσπαθούν να πάρουν οτιδήποτε χρήσιμο από ένα εργοτάξιο και να του βάλουν φωτιά.

Για να έχει μια γενική εικόνα της κατάστασης, ένα αστυνομικό ελικόπτερο κάνει κύκλους πάνω από την πόλη και σχεδόν χτυπιέται πάνω από την Plaza Baquenedo από μια κροτίδα, υπό τις ζητωκραυγές χιλιάδων διαδηλωτών.

Όσο περνά η ώρα, τόσο πιο σοβαροί γίνονται οι μπάτσοι. Τώρα χρησιμοποιούν τις αύρες όλο και περισσότερο και ρίχνουν πλαστικές σφαίρες στο πλήθος.

Με κάθε έκρηξη, οι διαδηλωτές αναδιπλώνονται αντανακλαστικά ώστε να μην χτυπηθούν από τις πλαστικές σφαίρες. Πίσω από τους μεγάλους φοίνικες στο κέντρο της διαχωριστικής νησίδας του δρόμου, ολόκληρες ουρές ανθρώπων βρίσκουν κάλυψη από τις σφαίρες ή τυφλώνουν τους μπάτσους με τα λείζερ που κρατάνε.

Κατά τις 10 το βράδυ, μετά από περισσότερες από έξι ώρες αδιάκοπων συγκρούσεων, οι μπάτσοι τελικά κατορθώνουν να διαλύσουν τη διαδήλωση με το Zorillo και να καθαρίσουν την πλατεία.

Τουλάχιστον για τη νύχτα.

Για ολόκληρη τη βδομάδα, περισσότερες πορείες και μια γενική απεργία έχουν εξαγγελθεί. Επιπλέον, φεμινιστικές ομάδες έχουν καλέσει για μια πορεία μαγισσών τη μέρα του Halloween. Μερικά εκατοντάδες μέτρα από την Plaza Baquedano, οι, κυρίως, νέοι άνθρωποι επιστρέφουν στις γειτονιές τους. Τραγουδώντας, περνάνε από ένα σπίτι το οποίο μόλις κάηκε και δηλώνουν στα τραγούδια τους:

«θα το δείτε. Οι σφαίρες που μας ρίχνετε θα πετάξουν πίσω!»

